VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ "HỒNG" VÀ "CHUYÊN" TRONG XÂY DỰNG SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHIỆP VIỆT TRÌ

Nguyễn Cẩm Nga
Trung tâm Tuyển sinh và Truyền thông – Trường Đại học Công nghiệp Việt Trì

Tóm tắt: *Bài viết "Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về 'hồng' và 'chuyên' trong xây dựng sinh viên Trường Đại học Công nghiệp Việt Trì hiện nay" tập trung làm rõ quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh về mối quan hệ giữa đức và tài, trong đó "hồng" là phẩm chất đạo đức cách mạng, còn "chuyên" là năng lực, trình độ chuyên môn. Theo Người, người cách mạng chân chính phải vừa có đạo đức sáng, vừa giỏi chuyên môn, trong đó "đức là gốc". Vận dụng tư tưởng đó, bài viết nhấn mạnh yêu cầu cấp thiết trong giáo dục hiện nay là đào tạo thế hệ sinh viên không chỉ giỏi tri thức, kỹ năng nghề nghiệp mà còn có lý tưởng sống đúng đắn, trách nhiệm xã hội và bản lĩnh chính trị vững vàng. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm góp phần hình thành lớp sinh viên Trường Đại học Công nghiệp Việt Trì "vừa hồng, vừa chuyên", đáp ứng yêu cầu của thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.*

Từ khóa: *Tư tưởng Hồ Chí Minh, hồng, chuyên, đạo đức, sinh viên, Trường Đại học Công nghiệp Việt Trì*

APPLYING HO CHI MINH'S THOUGHT ON BEING "RED" AND "EXPERT" IN THE DEVELOPMENT OF STUDENTS AT VIET TRI UNIVERSITY OF INDUSTRY

Abstract: *The article "Applying Ho Chi Minh's thought on being 'Red' and 'Expert' in the development of students at Viet Tri University of Industry today" focuses on clarifying President Ho Chi Minh's perspective regarding the relationship between virtue and talent; in this context, "Red" signifies revolutionary moral qualities, while "Expert" refers to professional competence and expertise. According to him, a true revolutionary must possess both exemplary morality and professional proficiency, with "virtue as the root." Applying this ideology, the article emphasizes the urgent need in contemporary education to cultivate a generation of students who are not only skilled in knowledge and professional practice but also possess sound life ideals, a sense of social responsibility, and steadfast political mettle. Based on this foundation, the article proposes several solutions to help shape a student body at Viet Tri University of Industry that is both "Red" and "Expert," thereby meeting the demands of the era of industrialization, modernization, and international integration.*

Keywords*: Ho Chi Minh's thought, Red, Expert, morality, students, Viet Tri University of Industry*

Nhận bài: 07/08/2026 Phản biện: 07/09/2026 Duyệt đăng: 10/09/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ là vị lãnh tụ vĩ đại của dân tộc Việt Nam, Người còn là một nhà tư tưởng lớn, một nhà giáo dục lỗi lạc, người đã đặt nền móng vững chắc cho triết lý giáo dục nhân văn, toàn diện của đất nước. Trọng tâm xuyên suốt trong tư tưởng giáo dục của Người chính là quan điểm về "hồng" và "chuyên" – tức là phải đào tạo con người vừa có phẩm chất đạo đức, chính trị vững vàng, vừa có trình độ chuyên môn, năng lực thực hành cao. Đây là sự kết hợp nhuần nhuyễn giữa "Đức" và "Tài", tạo nên hình mẫu công dân vừa có ích cho xã hội, vừa tự hoàn thiện bản thân.

Trong bối cảnh đất nước đang đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế sâu rộng, yêu cầu về nguồn nhân lực chất lượng cao trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết. Đối với Trường Đại học Công nghiệp Việt Trì , một cơ sở đào tạo đại học, việc vận dụng sáng tạo và hiệu quả tư tưởng "hồng" và "chuyên" vào quá trình giáo dục sinh viên mang ý nghĩa đặc biệt quan trọng. Điều này không chỉ nhằm nâng cao chất lượng đầu ra, đáp ứng nhu cầu thị trường lao động công nghiệp đang thay đổi nhanh chóng, mà còn giúp hình thành lớp trí thức trẻ kế thừa, phát triển đất nước – một thế hệ "vừa có tâm, vừa có tầm" như kỳ vọng của Người.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về "hồng" và "chuyên" – sự thống nhất giữa đức và tài

Tư tưởng Hồ Chí Minh về "hồng" và "chuyên" là một quan niệm giáo dục biện chứng và toàn diện về con người mới xã hội chủ nghĩa.

Về "hồng" (đức): Theo Hồ Chí Minh, "hồng" được hiểu là phẩm chất đạo đức cách mạng, là nền tảng chính trị và tinh thần của mỗi con người. Nó bao gồm lý tưởng sống cao đẹp, lòng trung thành tuyệt đối với Tổ quốc và nhân dân; tinh thần nhân ái, trung thực, khiêm tốn, ý thức cần kiệm liêm chính và đặc biệt là tinh thần trách nhiệm cao đối với công việc và cộng đồng. "Hồng" là yếu tố định hướng, là gốc rễ, thể hiện bản chất cách mạng và định hướng giá trị cho mọi hành vi, ứng xử của con người, đảm bảo rằng mọi năng lực chuyên môn đều được sử dụng vì mục đích chân chính, phục vụ lợi ích chung.

Về "chuyên" (tài): "Chuyên" là biểu hiện của tri thức khoa học, kỹ năng nghề nghiệp, là năng lực chuyên môn, kỹ thuật, khả năng tư duy sáng tạo và thực hành trong lao động. Người từng nhấn mạnh: "Phải giỏi một nghề, hiểu biết nhiều nghề khác". Điều đó thể hiện quan niệm về con người phát triển toàn diện – không chỉ có đạo đức mà còn có năng lực thực hành, cống hiến thực chất, làm chủ khoa học kỹ thuật hiện đại để tạo ra giá trị vật chất và tinh thần cho xã hội.

Mối quan hệ biện chứng: Hồ Chí Minh khẳng định hai yếu tố "hồng" và "chuyên" không thể tách rời mà bổ sung, điều hòa cho nhau. "Hồng" là cái định hướng, dẫn dắt cho "chuyên", đảm bảo chuyên môn không bị lạc lối, không phục vụ mục đích cá nhân ích kỷ. Ngược lại, "chuyên" là công cụ sắc bén để hiện thực hóa cái "hồng", biến lý tưởng đạo đức thành hành động và kết quả cụ thể. Người kết luận: "Dạy cũng như học phải biết chú trọng cả đức lẫn tài. Đức là đạo đức cách mạng. Tài là trình độ khoa học, kỹ thuật, chuyên môn". Trong Di chúc, Người căn dặn: "Đảng cần phải chăm lo giáo dục đạo đức cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa "hồng" vừa "chuyên". Phải rèn luyện đức, tài, hồng, chuyên để hoàn thiện bản thân. Còn nếu hồng và chuyên không hài hoà thì sẽ: "Có tài mà không có đức là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm việc gì cũng khó".

2.2. Ý nghĩa sâu sắc đối với giáo dục đại học và sinh viên hiện nay

Trong điều kiện đất nước hội nhập quốc tế sâu rộng và đứng trước cuộc Cách mạng Công nghiệp 4.0, sinh viên đại học là đối tượng chịu tác động mạnh mẽ nhất từ cả cơ hội lẫn thách thức. Tư tưởng "vừa hồng, vừa chuyên" của Hồ Chí Minh chính là kim chỉ nam có giá trị thực tiễn to lớn:

Đào tạo con người có khả năng thích ứng: Nếu chỉ giỏi chuyên môn (chuyên) mà thiếu đạo đức, lý tưởng và trách nhiệm xã hội (hồng) thì trí thức đó dễ bị tha hóa, thiếu động lực cống hiến, thậm chí gây hại. Ngược lại, nếu chỉ có nhiệt huyết, đạo đức tốt mà yếu kỹ năng, chậm cập nhật tri thức mới thì khó đáp ứng yêu cầu khắc nghiệt của thị trường lao động toàn cầu.

Thúc đẩy tinh thần sáng tạo và làm chủ khoa học: Yếu tố "chuyên" đòi hỏi sinh viên phải không ngừng tự học, tự nghiên cứu, phát triển khả năng sáng tạo. Tuy nhiên, yếu tố "hồng" lại đảm bảo rằng sự sáng tạo đó phải hướng tới mục tiêu nhân văn, vì lợi ích cộng đồng, không vi phạm đạo đức nghề nghiệp và pháp luật.

Hình thành thế hệ có bản lĩnh hội nhập: Tư tưởng này giúp sinh viên Đại học Công nghiệp Việt Trì rèn luyện ý chí, bản lĩnh chính trị để không bị các luồng tư tưởng tiêu cực tác động, đồng thời trang bị năng lực chuyên môn vững vàng để tự tin cạnh tranh trên thị trường quốc tế.

Tóm lại, tư tưởng này hướng đến việc đào tạo con người toàn diện – có tâm sáng, có nghề giỏi, biết sống và làm việc vì lợi ích chung, là nền tảng vững chắc để xây dựng đội ngũ trí thức phục vụ sự phát triển bền vững của đất nước.

2.3. Thực trạng giáo dục "hồng" và "chuyên" tại Trường Đại học Công nghiệp Việt Trì

2.3.1.Ưu điểm

Giáo dục phẩm chất "hồng": Nhà trường triển khai sâu rộng các hoạt động học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh thông qua các buổi sinh hoạt chuyên đề, tọa đàm. Tổ chức hiệu quả các phong trào thi đua như "Sinh viên 5 tốt" (Đạo đức tốt, Học tập tốt, Thể lực tốt, Tình nguyện tốt, Hội nhập tốt), các hoạt động "Mỗi ngày một việc tốt" được duy trì. Các chương trình tình nguyện vì cộng đồng, hiến máu nhân đạo, "Ngày Chủ nhật xanh" không chỉ nâng cao ý thức công dân mà còn lan tỏa tinh thần sống đẹp, trách nhiệm xã hội trong sinh viên.

Rèn luyện năng lực "chuyên": Các khoa chuyên môn đẩy mạnh mô hình gắn kết Nhà trường – Doanh nghiệp – Sinh viên, tăng cường thời gian thực hành, thực tập tại các khu công nghiệp và đơn vị đối tác, giúp sinh viên tiếp cận sớm với môi trường làm việc thực tế. Tổ chức thường niên các cuộc thi sáng tạo trẻ, nghiên cứu khoa học sinh viên, khuyến khích các đề tài ứng dụng thực tiễn trong lĩnh vực công nghiệp, hóa chất. Chủ động đưa các học phần kỹ năng mềm, kỹ năng khởi nghiệp và làm việc nhóm vào chương trình đào tạo, giúp sinh viên trang bị hành trang cần thiết cho thị trường lao động.

2.3.2. Hạn chế

Về "hồng": Một bộ phận sinh viên còn thiếu ý chí phấn đấu, ngại rèn luyện, sống khép kín, thiếu trách nhiệm với tập thể. Đặc biệt, tình trạng lệch chuẩn giá trị sống đang có xu hướng gia tăng, chịu ảnh hưởng tiêu cực từ mạng xã hội và lối sống thực dụng, đề cao vật chất, thờ ơ với chính trị – xã hội.

Về "chuyên": Kỹ năng mềm, đặc biệt là ngoại ngữ và khả năng thích ứng công nghệ mới của một số sinh viên còn yếu, chưa đáp ứng kịp tốc độ phát triển của khoa học – công nghệ. Sự kết nối giữa lý thuyết và thực tiễn trong một số học phần chưa thực sự sâu sắc.

2.4. Giải pháp vận dụng Tư tưởng Hồ Chí Minh về "hồng" và "chuyên" trong giai đoạn mới

Để xây dựng thành công hình mẫu "sinh viên Trường Đại học Công nghiệp Việt Trì – vừa hồng, vừa chuyên" trong giai đoạn mới, cần triển khai đồng bộ các giải pháp sau:

Thứ nhất, Đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục chính trị – tư tưởng (hồng)

Lồng ghép thực tiễn: Tăng cường đưa nội dung học phần Tư tưởng Hồ Chí Minh, chính trị học, kỹ năng sống vào giảng dạy gắn liền với các vấn đề thời sự, thực tiễn đổi mới của đất nước, của ngành công nghiệp. Thay vì chỉ truyền đạt lý thuyết, cần tập trung vào việc tạo ra các tình huống đạo đức, các vấn đề xã hội để sinh viên thảo luận và giải quyết. Sân khấu hoá các cuộc thi kể chuyện đạo đức Hồ Chí Minh, cuộc thi "Tiếng hát dâng Người"; thi Olympic các môn chính trị Mác – Lênin… nhằm phát huy sự năng động, sáng tạo của sinh viên.

Hoạt động chiều sâu: Tổ chức các diễn đàn, hội thảo, cuộc thi hùng biện, tìm hiểu "Tuổi trẻ với tư tưởng Hồ Chí Minh" theo hình thức mới mẻ, hiện đại, giúp sinh viên nhận thức sâu sắc giá trị của đạo đức, lòng nhân ái, và trách nhiệm công dân.

Thứ hai, Phát triển năng lực chuyên môn và kỹ năng nghề nghiệp (chuyên)

Học đi đôi với hành: Đẩy mạnh mô hình đào tạo theo định hướng ứng dụng, tăng cường liên kết với các tập đoàn, doanh nghiệp công nghiệp lớn để xây dựng phòng thí nghiệm, xưởng thực hành theo tiêu chuẩn công nghiệp. Sinh viên phải được tạo điều kiện tiếp cận công nghệ mới, thiết bị hiện đại ngay từ năm thứ hai.

Khuyến khích đổi mới sáng tạo: Xây dựng môi trường khuyến khích tự học, tự nghiên cứu khoa học, đổi mới sáng tạo; cuộc thi robot, hoặc các dự án mô phỏng thực tế, sân khấu hoá các cuộc thi. Chuyển đổi phương pháp giảng dạy từ truyền thụ kiến thức sang lấy người học làm trung tâm, trong đó giảng viên là người hướng dẫn, truyền cảm hứng và khơi dậy tiềm năng [9].

Thứ ba, Phát huy vai trò nêu gương của giảng viên và cán bộ Đoàn – Hội

Giảng viên là tấm gương: Mỗi giảng viên cần thực sự là tấm gương sáng về đạo đức, chuyên môn, và phong cách làm việc khoa học, không ngừng học tập, đổi mới phương pháp giảng dạy, đồng hành, lắng nghe và thấu hiểu sinh viên. Thầy cô chính là cầu nối quan trọng nhất để truyền tải cái "hồng" một cách sinh động và thuyết phục.

Đoàn – Hội tiên phong: Cán bộ Đoàn – Hội sinh viên phải là lực lượng tiên phong, gương mẫu trong mọi hoạt động, lan tỏa tinh thần sống đẹp, học tốt, rèn luyện vì tập thể, đặc biệt là trong việc đấu tranh với các biểu hiện tiêu cực trên không gian mạng và trong môi trường học đường.

Thứ tư, Xây dựng văn hóa học đường nhân văn và sáng tạo

Môi trường thân thiện và kỷ luật: Tạo môi trường học tập thân thiện, kỷ luật nhưng dân chủ, đề cao tinh thần trách nhiệm, trung thực trong học tập và nghiên cứu khoa học. Nghiêm khắc xử lý các hành vi gian lận và thiếu trách nhiệm.

Phát triển toàn diện: Đa dạng hóa hoạt động ngoại khóa, câu lạc bộ học thuật, kỹ năng, khởi nghiệp để sinh viên phát triển toàn diện về trí – đức – thể – mỹ. Khuyến khích tham gia các hoạt động thể thao, văn hóa nghệ thuật để cân bằng giữa học tập và đời sống tinh thần.

III. KẾT LUẬN

Tư tưởng "hồng" và "chuyên" của Chủ tịch Hồ Chí Minh là di sản quý báu, giữ vai trò định hướng cho công tác giáo dục và đào tạo thế hệ trẻ. Việc vận dụng tư tưởng này vào thực tiễn Trường Đại học Công nghiệp Việt Trì trong giai đoạn mới là nhiệm vụ quan trọng và lâu dài, đòi hỏi sự chung sức của đội ngũ cán bộ, giảng viên và sinh viên. Khi sinh viên được rèn luyện đầy đủ cả phẩm chất đạo đức và năng lực chuyên môn, họ sẽ trở thành nguồn nhân lực chất lượng cao, có khả năng tiếp cận và làm chủ khoa học – công nghệ, có ý thức trách nhiệm và khát vọng cống hiến cho xã hội. Điều đó không chỉ góp phần nâng cao vị thế và chất lượng đào tạo của nhà trường, mà còn đóng góp thiết thực vào sự phát triển bền vững của ngành công nghiệp và của đất nước trong tương lai./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban Tuyên giáo Trung ương (2016), Tài liệu học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, NXB Chính trị Quốc gia.
Nguyễn Duy Bắc (2015), Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục con người và vận dụng trong giai đoạn hiện nay, Tạp chí Lý luận chính trị.
Phạm Minh Hạc (chủ biên) (2001), Giáo dục Việt Nam trước ngưỡng cửa thế kỷ XXI, NXB Giáo dục.
Ban Tuyên giáo Trung ương (2011), Hồ Chí Minh toàn tập, tập 6, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
Ban Tuyên giáo Trung ương (2011), Hồ Chí Minh toàn tập, tập 7, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
Ban Tuyên giáo Trung ương (2011), Hồ Chí Minh toàn tập, tập 15, NXB Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
Trần Văn Phòng (2019), Xây dựng đạo đức sinh viên trong thời kỳ hội nhập quốc tế, Tạp chí Giáo dục
Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, NXB Chính trị Quốc gia Sự thật.